

Súd: Najvyšší súd SR  
Spisová značka: 9Cdo/124/2023  
Identifikačné číslo spisu: 8120206344  
Dátum vydania rozhodnutia: 29.10.2024  
Meno a priezvisko: JUDr. Peter Brňák  
Funkcia: sudca  
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2024:8120206344.1

## UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobcu A. U., narodeného XX. V. XXXX, G., V. XX, zastúpeného advokátom JUDr. Jozefom Ond'akom, Prešov, Slovenská 69, proti žalovanej Slovenskej republike, za ktorú koná Generálna prokuratúra Slovenskej republiky, Bratislava, Štúrova 2, o náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím s príslušenstvom, vedenom na Okresnom súde Prešov pod sp. zn. 14C/45/2020, o dovolaní žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Prešove z 01. marca 2023 sp. zn. 3Co/50/2022, takto

### rozhodol:

Rozsudok Krajského súdu v Prešove z 01. marca 2023 sp. zn. 3Co/50/2022 z r u š u j e a v e c m u v r a c i a n a ďalšie konanie.

### Odôvodnenie

1. Okresný súd Prešov (ďalej len „súd prvej inštancie“ alebo „prvoinštančný súd“) rozsudkom z 22. apríla 2022 č. k. 14C/45/2020-164 zaviazal žalovanú zaplatiť žalobcovi sumu 4.163,30 eura titulom náhrady škody spolu s bližšie určeným úrokom z omeškania a sumu 9.000 eur titulom nemajetkovej ujmy. V prevyšujúcej časti súd žalobu zamietol priznal žalobcovi nárok na náhradu trov konania v časti konania o náhrade škody v rozsahu 99,52 % a v časti konania o náhrade nemajetkovej ujmy v plnom rozsahu vychádzajúc z priznanej nemajetkovej ujmy, pričom vyslovil, že o výške trov konania bude rozhodnuté samostatným uznesením, po právoplatnosti tohto rozsudku.

1.1. Preskúmaním žaloby, oboznámením sa s vyjadreniami strán sporu a vykonanom dokazovaní dospel k záveru, že nárok žalobcu na náhradu škody predstavujúcu trovy obhajoby v trestnom konaní a náhradu nemajetkovej ujmy za vedené trestné stíhanie je podľa zákona č. 514/2003 Z. z. daný. Pokiaľ išlo o materiálnu ujmu, žalobca trovy obhajoby úhrne vyčísлил sumou 4.173,51 eura. Základ tejto časti nároku mal súd za preukázaný a po zohľadnení žalovanou rozporovaných nárokov, priznal žalobcovi náhradu škody za vynaložené náklady na trovy obhajoby v celkovej výške 4.163,30 eura, ktoré považoval za účelne vynaložené náklady poškodeného žalobcu.

1.2. V súvislosti s náhradou nemajetkovej ujmy za vedené trestné stíhanie žalobca požadoval, aby súd uložil žalovanej zaplatiť mu 65.000 eur. Žalobca bol trestne stíhaný takmer 9 rokov a celé trestné stíhanie malo veľký vplyv na jeho súkromný, rodinný i profesionálny život. Čelil zvýšenému stresu, nervozite a stagnácii v práci. Vzhľadom na to, že žalobca nebol okrem predmetného trestného stíhania trestaný,

priestupkovo ani disciplinárne stíhaný a aj rodinní príslušníci ho poznali ako čestného muža a dobrého policajta, súd konštatoval, že trestným stíhaním bola narušená jeho vážnosť a česť nielen v súkromí, ale aj po profesionálnej stránke. Žalobca subjektívne pociťoval krivdu a dlhotrvajúce čakanie na spravodlivosť, ktorou si vzhľadom na priebeh trestného stíhania nebol istý. Trestné stíhanie spôsobilo výrazný zásah do jeho súkromného a rodinného života, k čomu prispela aj medializácia, vzhľadom na ktorú žalobca čelil aj náročnej komunikácii s novinármi, kedy nechcel, aby boli prekrúcané jeho slová a súčasne nechcel pôsobiť agresívne pri odmietaní poskytovania informácií. Súd vzal do úvahy i skutočnosť, že žalobca žije v menšej obci pri A., kde mohol mať objektívne pocit vzhľadom na medializáciu prípadu, že ľudia v obci vedeli, že práve on mal byť trestne stíhaný. Súd prihliadol aj na charakter trestného činu, pre ktorý bol žalobca stíhaný, pričom možno aj objektívne vyhodnotiť, že trestné stíhanie mu pošramotilo povest' dobrého policajta, zapríčinilo stagnáciu po profesionálnej stránke a obmedzilo na istý čas žalobcu v jeho kariérom raste, zmene pôsobiska v súvislosti s tým, ako to plánoval pred trestným stíhaním. Okolnostiam daného prípadu - osobe žalobcu jeho doterajšieho života a prostredia, v ktorom žije a pracuje (žalobca žil usporiadaným životom, bol dobrým policajtom), závažnosti vzniknutej ujmy a na okolnosti, za ktorých k nemajetkovej ujme došlo (trestné stíhanie začalo v októbri 2007 a bolo právoplatne skončené v máji 2017, právoplatným oslobodzujúcim rozsudkom) ako aj závažnosti následkov, ktoré žalobcovi vznikli v súkromnom živote (neistota, nervozita, zvýšený stres, potreba preventívneho finančného zabezpečenia rodiny), profesionálne i spoločenské uplatnenie (stagnácia v profesionálnom raste, preloženie do iného menej náročného obvodu, ukončenie spolupráce v rámci preventívnych besied na základnej škole), podľa názoru súdu zodpovedá nemajetková ujma vo výške 9.000 eur. Súd pri určovaní výšky nemajetkovej ujmy, okrem zákonom stanovených kritérií uvedených v § 17 ods. 3 z. č. 514/2003 Z. z. bral za rozhodujúce tiež povahu trestnej veci vzhľadom na druh a závažnosť trestného činu, pre ktoré sa trestné stíhanie viedlo, od ktorého sa tiež odvíjala intenzita, s akou osoba poškodená nezákonným trestným stíhaním je negatívne vnímaná okolím. Napokon súd zohľadnil tiež okolnosti, ktoré viedli k vydaniu uznesenia o vznesení obvinenia voči žalobcovi, priebeh trestného konania, o ktorého opodstatnenosti vedenia boli pochybnosti už vo fáze pred vznesením obvinenia. Je pritom potrebné rozlišovať prípady, keď trestné stíhanie bolo začaté zjavne neodôvodnene alebo dokonca s cieľom poškodiť osobu, voči ktorej bolo začaté, od prípadov, kedy existovali dôvody pre jeho začatie a v takom prípade sa zohľadnia aj dôvody zastavenia trestného stíhania alebo oslobodenia spod obžaloby. V tomto prípade išlo o druhý prípad, ktorého výsledok závisel od vyhodnotenia vykonaných dôkazov, pričom súd až na základe vyhodnotenia jednotlivých vykonaných dôkazov dospel k oslobodzujúcemu rozsudku z dôvodu, nepreukázania, že sa stal skutok, pre ktorý bol žalobca obžalovaný.

1.3. V prevyšujúcej časti žalobný návrh zamietol. O trovách konania súd rozhodol postupom podľa § 255 ods. 1, 2 a § 262 ods. 1 CSP.

2. Krajský súd v Prešove (ďalej len „odvolací súd“) na odvolanie žalobcu rozsudkom z 01. marca 2023 sp. zn. 3Co/50/2022 rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutých výrokoch II. a III. potvrdil a stranám sporu nepriznal náhradu trov odvolacieho konania.

2.1. Uviedol, že prvostupňový súd v dostatočnom rozsahu zistil skutkový stav a zo zistených skutočností bol vyvodený správny právny záver. Keďže ani v priebehu odvolacieho konania sa na týchto skutkových a právnych zisteniach nič nezmenilo, odvolací súd si osvojil náležité a presvedčivé odôvodnenie rozhodnutia prvoinštančným súdom, na ktoré v plnom rozsahu odkázal.

2.2. Ďalej uviedol, že priznanú sumu 9.000 eur považuje za primeranú a spravodlivú aj s poukazom na maximálnu výšku odškodnenia obetiam násilných trestných činov, pri ktorých dochádza k závažnejšiemu zásahu do zdravia, či života, pričom v tomto konkrétnom prípade ide o odškodnenie žalobcu za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci, čo však vo svojich konzekvenciách nemá za následok trvalé poškodenie zdravia, či dokonca stratu života ako najdôležitejšej kategórie, ktorej sa poskytuje najvyššia možná ochrana. Poukázal na rozhodnutie najvyššieho súdu sp. zn. 6MCdo/15/2012, 3Cdo/7/2017, 3Cdo/25/2019. Odvolací súd mal v zhode s názorom prvostupňového súdu preukázaný negatívny zásah do psychiky žalobcu, čo malo nepriaznivé dôsledky predovšetkým v jeho rodinnom, ale i spoločenskom živote. Výšku priznanej ujmy súd považoval za dostačujúcu vzhľadom k tomu, že žalobca bol stíhaný na slobode, pričom v konaní nebol preukázaný iný závažný následok trestného stíhania. Navyše je potrebné zdôrazniť, že porovnaním nemajetkovej ujmy žalobcu v jeho spoločenskom,

rodinnom živote, spôsobenej nezákonným rozhodnutím v porovnaní s morálnou škodou spôsobenou trestným činom sexuálneho násillia alebo sexuálneho zneužitia, za ktorý je možné poskytnúť morálne odškodnenie 5.200 eur, sa javí nemajetková ujma v sume 9.000 eur dostačujúca, pretože z dokazovania nevyplývalo, že by ujma, ktorú utrpel prevyšovala následky na poškodených uvedenými trestnými činmi. Z uvedeného dôvodu aj napriek dlhoročnému trestnému stíhaniu, ktoré prekračuje primeranú dĺžku vedenia trestného stíhania v obdobných prípadoch, odvolací súd nepovažoval za spravodlivé priznať náhradu nemajetkovej ujmy nad sumu 9.000 eur. Záverom poukázal na princíp právnej istoty a rozhodovaciu prax súdov k priznávaniu náhrady nemajetkovej ujmy spôsobenej nezákonným rozhodnutím podľa § 6 zákona č. 514/2003 Z. z., pomerovoal konkrétne okolnosti prípadu a posúdil priznanú výšku náhrady nemajetkovej ujmy aj s ohľadom na výšku odškodnenia, ktoré priznáva obetiam, ktorým bolo zasiahnuté do práva na život, v ktorých intenciách považoval priznanú výšku nemajetkovej ujmy za primeranú a spravodlivú.

2.3. Žalobca nebol v odvolacom konaní úspešný a žalovaná si ich náhradu neuplatnila, preto odvolací súd sporovým stranám náhradu trov odvolacieho konania nepriznal.

3. Proti rozsudku odvolacieho súdu podal žalobca dovolanie podľa § 421 ods. 1 písm. a) a c) CSP. Navrhol zrušiť napadnuté odvolacie rozhodnutie a vec mu vrátiť na ďalšie konanie. Po kritike zákonného obmedzenia zodpovednosti štátu pri určovaní primeranej náhrady nemajetkovej ujmy (napr. zákon č. 215/2006 Z.z.), poukazujúc najmä na rozhodnutie najvyššieho súdu sp. zn. 7Cdo/262/2015 („nie je možné obmedzovať výšku náhrady nemajetkovej ujmy hornými limitmi náhrad poskytovaných osobám poškodeným násilnými trestnými činmi“) v podstatnom (§ 124 ods. 1 CSP) namietal nesprávne právne závery nižších súdov „ohľadne určenia výšky nemajetkovej ujmy, ktoré nesprávne aplikovali ustanovenia § 17 ods. 4 zákona č. 514/2003 Z. z.“. V tomto ohľade poukázal na rozhodnutie najvyššieho súdu sp. zn. 5Cdo/169/2021.

4. Žalovaná považovala dovolanie za nedôvodné a napadnuté odvolacie rozhodnutie považovala za vecne správne. Uviedla, že z odôvodnenia rozhodnutia súdu prvej inštancie ani z odôvodnenia rozhodnutia odvolacieho súdu nie je zrejmé, že by pri rozhodovaní aplikovali ustanovenie § 17 ods. 4 zákona č. 514/2003 Z. z., preto sa nižšie súdy ani nemohli dopustiť jeho nesprávnej aplikácie.

5. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej lej „najvyšší súd“ alebo „dovolací súd“) ako súd dovolací (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana zastúpená v súlade so zákonom (§ 429 ods. 1 CSP), v ktorej neprospech bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP) dospel k záveru, že dovolanie žalobcu je prípustné a tiež dôvodné; v dôsledku jeho účinku dovolací súd zrušil rozhodnutie odvolacieho súdu a vec mu vrátil na ďalšie konanie (§ 449 ods. 1 a § 450 CSP).

6. Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP). Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú uvedené v ustanoveniach § 420 a § 421 CSP.

7. Podľa § 421 ods. 1 CSP je dovolanie prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

7.1. Dovolanie prípustné podľa § 421 možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci (§ 432 ods. 1 CSP). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 ods. 2 CSP).

7.2. Dovolací súd je dovolacími dôvodmi viazaný (§ 440 CSP). V dôsledku spomenutej viazanosti dovolací súd neprejednáva dovolanie nad rozsah, ktorý dovolateľ vymedzil v dovolaní uplatneným dovolacím dôvodom. Podľa § 442 CSP je dovolací súd (tiež) viazaný skutkovým stavom tak, ako ho zistil odvolací súd.

8. Žalobca podal dovolanie podľa § 421 ods. 1 písm. a) a c) CSP, keď v kontradikcii s nosnými právnymi závermi odvolacieho súdu namietal nesprávne právne posúdenie veci spočívajúce v nesprávnej aplikácii ustanovenia § 17 ods. 4 zákona č. 514/2003 Z. z. na danú vec. V tomto ohľade poukázal na rozhodnutie najvyššieho súdu sp. zn. 5Cdo/169/2021 (bod 3).

9. Najvyšší súd v uznesení z 31. januára 2023 sp. zn. 5Cdo/169/2021 riešil v podobných skutkových a právnych súvislostiach ako v teraz posudzovanej veci (tiež) otázku aplikácie ustanovenia § 17 ods. 4 zákona č. 514/2003 Z. z. V tejto súvislosti sa nestotožnil s právnymi závermi odvolacieho súdu, ktorý posudzované zákonné ustanovenie § 17 ods. 4 zákona č. 514/2003 Z.z. považoval za vodítko aj pri priznávaní samotnej výšky náhrady nemajetkovej ujmy v prípadoch, keď uznesenie o vznesení obvinenia bolo vydané pred 01. januárom 2013, t. j. v čase, keď maximálna výška náhrady nemajetkovej ujmy zákonom č. 514/2003 Z.z. nebola určená (táto bola určená zákonom č. 412/2012 Z.z. účinným od 01. januára 2013, pozn.). V tejto súvislosti najvyšší súd uviedol, že „[d]ovolací súd je oboznámený so svojou rozhodovacou činnosťou, v rámci ktorej sa judikátorne ustálilo, že právo poškodeného na náhradu škody (nemajetkovej ujmy) vzniká momentom vydania nezákonného rozhodnutia, vzatia do väzby, či zbytočnými prietrahmi v konaní, bez ohľadu na to, že žalovateľným nárokom sa stáva až po splnení ďalších podmienok. ... aplikovať ust. § 17 v zmysle novely (zákona č. 412/2012 Z. z.) na prípady, keď uznesenie o vznesení obvinenia bolo vydané pred 01. januárom 2013, by znamenalo pripustiť, že hoci v čase pred nadobudnutím účinnosti novely vzniklo poškodenému právo na náhradu nemajetkovej ujmy vo vyššej výške, toto jeho právo v časti prevyšujúcej horný limit zavedený novelou (zákon č. 412/2012 Z. z.) zaniklo dňom jej účinnosti. Znamenalo by to popretie princípu úplného odškodnenia, ale spôsobilo by aj neprípustné odňatie už existujúceho práva, zásah do legitímnej nádeje poškodeného na satisfakciu a bolo by aj porušením zákazu retroaktivity (Uznesenie 7Cdo/262/2015 zo dňa 16. 03. 2016, ktoré nadväzuje na skoršie rozhodnutie dovolacieho súdu sp. zn. 7Cdo/145/2011). ... Dovolací súd dáva do pozornosti odvolacieho súdu, že trestné stíhanie žalobcu spadalo do časovej účinnosti zákona č. 514/2003 Z. z. v znení účinnom do 31. 12. 2008, v rámci ktorej nebola v zákonných ustanoveniach limitácia výšky náhrady nemajetkovej ujmy. Preto použité vodítko v podobe dnes účinného ust. § 17 ods. 4 zákona č. 514/2003 Z. z. nebolo v kontexte prejednávaneho prípadu správne použité. ... dovolací súd musí zohľadniť aj závery z judikatúry ÚS SR, konkrétne nálezu III. ÚS 754/2016 zo dňa 24. 01. 2017 a na nález nadväzujúcu judikatúru dovolacieho súdu, rozsudok 5Cdo/192/2021 zo dňa 15. 12. 2022.“

10. Dovolací súd považuje za podstatné najskôr uviesť, že v rámci dovolacieho prieskumu žalobcom namietaného nesprávneho právneho posúdenia veci (bod 3) sa zaoberal (iba) nastolenou právnou otázkou aplikácie ustanovenia § 17 ods. 4 zákona č. 514/2003 Z. z. účinného od 01. januára 2013 (ďalej len „§ 17 ods. 4 zákona č. 514/2003 Z.z.“) v danej veci na základe právnych záverov odvolacieho súdu, ktorý zákonom stanovenú maximálnu výšku náhrady nemajetkovej ujmy nepochybne (okrem ďalších kritérií) zohľadnil v rámci nosných právnych záverov aj vo svojom rozhodnutí. Dovolací súd sa preto nezaoberal otázkami súvisiacimi s ďalšími skutkovými a právnymi prístupmi nižších súdov pri určení výšky nemajetkovej ujmy (viď § 17 ods. 3 zákona č. 514/2003 Z.z.), ktoré neboli ani predmetom dovolacieho prieskumu.

11. Nosné právne závery prvostupňového rozsudku (bod 1) nevychádzali (aj) z aplikácie ustanovenia § 17 ods. 4 zákona č. 514/2003 Z.z.. Prvostupňový súd „pri určovaní výšky nemajetkovej ujmy okrem zákonom stanovených kritérií uvedených v § 17 ods. 3 zák. č. 514/2003 Z.z. bral za rozhodujúce tiež povahu trestnej veci, vzhľadom na druh a závažnosť trestného činu, pre ktoré bolo trestné stíhanie vedené, od ktorých sa tiež odvíja intenzita, s akou osoba poškodená nezákonným trestným stíhaním je negatívne vnímaná okolím. Rovnako tiež zohľadnil hrozbu a potenciálny rozsah trestného postihu, od ktorého sa odvíja subjektívny pocit neistoty na strane osoby poškodenej nezákonným trestným stíhaním. Napokon súd tiež zohľadnil okolnosti, ktoré viedli k vydaniu uznesenia o vznesení obvinenia voči žalobcovi a priebeh trestného konania, o ktorého opodstatnenosti vedenia boli pochybnosti už vo fáze pred vznesením obvinenia. Je pritom potrebné rozlišovať prípady, keď trestné stíhanie bolo začaté zjavne neodôvodnene alebo dokonca s cieľom poškodiť osobu, voči ktorej bolo začaté, od prípadov, kedy

existovali dôvody pre jeho začatie a v takom prípade sa zohľadnia aj dôvody zastavenia trestného stíhania alebo oslobodenia spod obžaloby. V tomto prípade išlo o druhý prípad, ktorého výsledok závisel od vyhodnotenia vykonaných dôkazov, pričom súd až na základe vyhodnotenia jednotlivých vykonaných dôkazov dospel k oslobodzujúcemu rozsudku z dôvodu nepreukázania, že sa stal skutok, pre ktorý bol žalobca obžalovaný" (bod 54 in fine odôvodnenia prvostupňového súdu). Príkladmo tiež poukázal na niektoré súdne rozhodnutia okresného súdu a krajského súdu.

11.1. Na rozdiel od prvostupňového súdu odvolací súd na ustanovenie § 17 ods. 4 zákona č. 514/2003 Z.z. explicitne poukázal (aj prostredníctvom súdnej praxe) opakovane aj v rámci svojich nosných právnych záverov: „priznanú sumu 9.000 eur považuje odvolací súd za primeranú a spravodlivú aj s poukazom na maximálnu výšku odškodnenia obetiam násilných trestných činov, pri ktorých dochádza k závažnejšiemu zásahu do zdravia, či života, pričom v tomto konkrétnom prípade ide o odškodnenie žalobcu za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci, čo však vo svojich konzekvenciách nemá za následok trvalé poškodenie zdravia, či dokonca stratu života ako najdôležitejšej kategórie, ktorej sa poskytuje najvyššia možná ochrana. ... Treba, aby súd ... vzal do úvahy aj iné hmotnoprávne predpisy upravujúce odškodnenie, napr. z. č. 215/2006 Z.z., v zmysle ktorého v prípade, že trestným činom bola spôsobená smrť má poškodený nárok na vyplatenie odškodnenia v sume 50-násobku minimálnej mzdy; pri trestnom čine znásilnenia, sexuálneho násillia alebo sexuálneho zneužitia, za spôsobenú morálnu škodu určuje limit odškodnenia vo výške 10-násobku minimálnej mzdy ... Všeobecný súd je povinný výšku tejto náhrady po náležitom zistení rozhodujúcich skutkových okolností, v nadväznosti na ktoré pri právnom posudzovaní veci prihliadne aj na iné právne predpisy Slovenského právneho poriadku, upravujúce odškodnenie (napr. z. č. 215/2006 Z.z. o odškodňovaní osôb poškodených trestnými činmi) ... je potrebné zdôrazniť, že porovnaním nemajetkovej ujmy žalobcu v jeho spoločenskom, rodinnom živote, spôsobenej nezákonným rozhodnutím v porovnaní s morálnou škodou spôsobenou trestným činom sexuálneho násillia alebo sexuálneho zneužitia, za ktorý je možné poskytnúť morálne odškodnenie 5.200 eur, sa javí nemajetková ujma v sume 9.000 eur dostačujúca, pretože z dokazovania nevyplývalo, že by ujma, ktorú utrpel prevyšovala následky na poškodených uvedenými trestnými činmi. Z uvedeného dôvodu aj napriek dlhoročnému trestnému stíhaniu, ktoré prekračuje primeranú dĺžku vedenia trestného stíhania v obdobných prípadoch, odvolací súd nepovažoval za spravodlivé priznať náhradu nemajetkovej ujmy nad sumu 9.000 eur. ... po vykonaní pomerovania vyššie uvedených okolností prípadu ... s poukazom na výšku odškodnenia, ktoré sa priznáva obetiam, ktorým bolo zasiahnuté do práva na život, konajúci súd posúdil priznanú výšku náhrady nemajetkovej ujmy v sume 9.000 eur, v predmetnom prípade ako primeranú a spravodlivú vo vzťahu k ujme, ktorá bola spôsobená žalobcovi v jeho osobnostnej sfére" (body 17, 18, 20, 21 a 22 odôvodnenia odvolacieho súdu).

12. V okolnostiach posudzovanej veci bolo trestné stíhanie proti žalobcovi začaté 30. októbra 2007 a právoplatným súdnym rozhodnutím z 31. mája 2017 bol žalobca spod obžaloby oslobodený. Dovolací súd je oboznámený so svojou rozhodovacou činnosťou, v rámci ktorej sa judikátorne ustálilo, že právo poškodeného na náhradu škody (nemajetkovej ujmy) vzniká momentom vydania nezákonného rozhodnutia, vzatia do väzby, či zbytočnými priet'ahmi v konaní, bez ohľadu na to, že žalovateľným nárokom sa stáva až po splnení ďalších podmienok (bod 9). Dovolací súd na základe vyššie uvedeného a v zhode so závermi rozhodnutia najvyššieho súdu sp. zn. 5Cdo/169/2021 dáva do pozornosti odvolacieho súdu, že trestné stíhanie žalobcu spadalo do časovej účinnosti zákona č. 514/2003 Z. z. v znení účinnom do 31. decembra 2008, v rámci ktorej nebola v zákonných ustanoveniach limitácia výšky náhrady nemajetkovej ujmy. Preto použité vodítka v podobe dnes účinného ustanovenia § 17 ods. 4 zákona č. 514/2003 Z. z. nebolo v kontexte prejednávaneho prípadu správne použité. Inak povedané odvolací súd vo svojich nosných dôvodoch nesprávne aplikoval v rozhodnom čase neexistujúci právny predpis.

13. Vychádzajúc z vyššie uvedeného právneho názoru dovolací súd dospel k záveru, že dovolanie žalobcu podľa § 421 ods. 1 písm. a) CSP je prípustné a zároveň dôvodné, a teda je potrebné napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu zrušiť (§ 449 ods. 1 CSP) a vec mu vrátiť na ďalšie konanie (§ 450 CSP).

14. Ak bolo rozhodnutie zrušené a ak bola vec vrátená na ďalšie konanie a nové rozhodnutie, súd prvej inštancie a odvolací súd sú viazaní právnym názorom dovolacieho súdu (§ 455 CSP). Ak dovolací súd

zruší rozhodnutie a ak vráti vec odvolaciemu súdu alebo súdu prvej inštancie na ďalšie konanie, rozhodne tento súd o trovách pôvodného konania a o trovách dovolacieho konania (§ 453 ods. 3 CSP). O trovách dovolacieho konania preto rozhodne odvolací súd.

15. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

**Poučenie:**

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.